

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ФОНДАЦИЯ “ГЛОБАЛНИ БИБЛИОТЕКИ – БЪЛГАРИЯ”
ПРЕЗ 2020 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод.....	3
1. Институционален капацитет и управление на Фондацията:	3
1.1. Дейност и заседания на Управителния съвет	3
1.2. Дейност и заседания на Настоятелство	4
1.3. Роля на Обществения съвет.....	4
1.4. Оперативен екип.....	4
1.5. Споразумения за сътрудничество и поддръжка на техниката	5
2. Застъпничество за мрежата от обществени библиотеки	6
2.1. Национален форум „Библиотеките днес”	6
2.2. Годишни награди на ФГББ.....	9
2.3.Участие в национални и международни прояви	11
2.3.1. ALL Digital Week	11
2.3.2. XXX научна национална конференция „Библиотеките в дигиталната епоха”	12
2.3.3. Европейска седмица на кодирането	13
2.3.4. Други кампании и участия	13
3. Развитие на капацитета на ФГББ и мрежата от обществени библиотеки чрез проекта дейност	15
3.1. Проект „БИБЛИО – повишаване на дигиталните умения и компетентности на библиотекарите в Европа“	15
3.2. Проект „Писмени съкровища по Долен Дунав”	17
3.3. Проект „Финансова грамотност чрез обществените библиотеки“	18
3.4. Проект „Обучение за бъдещето“	20
3.5. Проект „Get your facts straight”	21

Увод

През 2020 г. Фондация „Глобални библиотеки – България”, както всички организации и институции в страната трябваше да адаптира своята работа към мерките въведени от държавните органи във връзка със справянето с COVID 19 ситуацията.

Основните приоритети, заложи в програмата за дейността, бяха ориентирани към изпълнение на мисията и целите на Фондацията за приобщаване на българските граждани към глобалното информационно общество за подобряване качеството им на живот и за насърчаване на гражданското участие чрез обществените библиотеки:

1. Застъпничество за мястото и ролята на библиотеките в съвременното цифрово общество за личностното и общностно развитие;
2. Разширяване на партньорствата на национално и международно ниво за постигане целите на Фондацията;
3. Развитие капацитета на Фондацията и мрежата от обществени библиотеки чрез кандидатстване по програми на национално и европейско ниво;
4. Осигуряване на финансова устойчивост чрез проектна дейност и дарителство.

Всички планирани дейности за постигане на заложените приоритети, които предполагаша организиране на различни събития с участието на повече хора бяха отложени. Работи се основно по текущите проекти, в които ФГББ участва при постоянна комуникация с партньорите и съответните управляващи органи за да може да изпълняват заложените дейности без да се застрашава живота и здравето на екипите по проектите и целевите групи. Забеляза се тенденция за предпазливост по отношение на подаването на нови проекти поради трудна предвидимост от една страна и липса на желания сред партньорите на ФГББ да поемат инициативи за водещ партньор от друга.

1. Институционален капацитет и управление на Фондацията:

1.1. Дейност и заседания на Управителния съвет

През 2020 г. Управителният съвет на ФГББ проведе 5 заседания, от които 3 онлайн заседания. Общо бяха взети 33 решения. Основната част от решенията са свързани с изпълнението на проектите, в които участва ФГББ и с работната програмата. Членове на УС активно участваха в планирането и провеждането на 5-я национален форум „Библиотеки днес”, който за първи път се проведе като хибридно събитие с до 20 души на място в клуб „Перото” в НДК и онлайн участници през платформата Zoom. Друга част от решенията бяха свързани с изпълнението на проектите, по които работи ФГББ през годината. УС взе и 2 неприсъствени решения за извършване на годишен одит за удължаване срока за изпълнение по проект „Писмени съкровища по Долен Дунав”, по които ФГББ е водещ партньор заради променените условия на работа, произтичащи от COVID 19. От месец октомври 2020 г. УС на ФГББ се състои от пет члена след

оттегляне на представителя на МТИТС от УС и за Председател на УС беше избран г-н Михаил Бояджиев, вписан на 24.11.2020 г.

1.2. Дейност и заседания на Настоятелството

През 2020 г. Настоятелството проведе 2 заседания. Редовното годишно заседание, заради наложената карантина, стартира през март по имейл с изпращане на материалите по дневния ред и онлайн заседание на 24 април, на което членовете му приеха годишния доклад за дейността на Фондацията и годишния финансов отчет за 2019 г. Утвърждаването на годишната програма за дейността и бюджета за 2020 г. бяха отложени, като се допускат само административни разходи и за изпълнението на проектите, финансирани от програми, по които работи ФГББ. Обсъдени бяха и въпроси свързани с Учредителния акт и представителството в органите на ФГББ. Настоятелството отложи избора на Председател на Настоятелството като определи да се проведат своевременно консултации. На 8 октомври се проведе второто заседание на Настоятелството, на което беше одобрен актуализирания от УС бюджет и програма за дейността към 31.09.2020 г. Настоятелството прие промяна на структурата и състава на УС след Решение на МТИТС да изтеглят своя представител от УС и възложи на новия състав на УС да си избере Председател. За председател на Настоятелството беше избран г-н Николай Дойнов, Председател на СНЧ.

1.3. Роля на Обществения съвет

През 2020 г. членовете на Обществения съвет - доц. Георги Лозанов, проф. Владимир Атанасов, Георги Константинов, Марин Бодаков и Снежана Йовева бяха поканени от УС да участват отново в работата на Комисията за определяне на носителите на годишните награди на ФГББ. През тази четвърта година благодарение на активна кампания във фейсбук страницата на ФГББ и регулярни имейли до библиотеките от мрежата се получиха качествени и разнообразни номинации в отделните категории. Наградите бяха връчени 24 ноември 2020 г., в рамките на националния форум „Библиотеките днес“, като Марин Бодаков и Снежана Йовева присъстваха лично, а председателят на журито доц. Георги Лозанов се включи онлайн и изрази удовлетвореност, че въпреки усложнената ситуация на работа, наградите набират популярност, отличават се с разнообразие и показват тенденции за изграждане на трайни партньорства между регионални медии и библиотеки за провеждане на съвместни дейности.

1.4. Оперативен екип

Приетите решения от Управителния съвет се реализираха от оперативния екип на Фондацията, който се ръководи от изпълнителен директор. През 2020 г. оперативният екип се състоеше от 3 души, изпълнителен директор, един експерт, един технически сътрудник и един ръководител проект, нает по втори трудов договор за 4 ч. за времето на изпълнение на проекта. Председателят на УС издаваше съответните заповеди, произтичащи от COVID19 мерките, които бяха привеждани в изпълнение от изпълнителния директор. По време на карантината служителите от оперативния екип

работиха дистанционно като изпълняваха ангажиментите си по проектите и според възникналите ситуации и въведените предписания. През м.май се въведе режим на работа при спазване на указанията на Министъра на здравеопазването за работа при извънредна епидемиологична обстановка. За изпълнението на проектите, по които работи ФГББ се наемат експерти след предложения от ИД и решения на УС. Ползват се експерти от базата данни на Фондацията, развита още по време на Програмата, които познават библиотеките и начина им на работа или се привличат нови според спецификата на проектите.

1.5. Споразумения за сътрудничество и поддръжка на техниката

През м.март 2020 г. УС прие 4 нови читалищни библиотеки в мрежата, които отговорят на утвърдените критерии за кандидатстване и присъединяване. До края на годината се получиха още 2 заявления, които ще бъдат разгледани на първото заседание на УС през 2021 г.

През 2020 г. Фондацията продължи да поддържа ИКТ оборудването, предоставено за ползване на читалищните библиотеки в мрежата, съгласно подписаните споразумения за сътрудничество между Фондацията и партньорите от мрежата. Техническото оборудване се поддържа от фирма Контракс АД, с която има подписан анекс, съгласно Решение на УС 5.1/17.12.2019 г. за техническа поддръжка на ИКТ оборудването до 31.12.2020 г. В рамките на отчетния период са извършени хардуерни ремонти и дейностите по преинсталация и чистене от вируси. Общите разходи за абонамент и резервни части за периода януари – декември 2020 г. са в размер на 12 115.00 лв. с ДДС, от които 9 427.00 лв. за абонаментна поддръжка и 2 688.00 за части. През 2019 г. поддръжката е на стойност 14 539.92 лв. с ДДС, от тях 4 444.32 лв. са резервните части и 10 095.56 лв. за абонаментна поддръжка. Предприетата промяна в начина на формиране на абонаментната такса в зависимост от броя заявки, приети и приключени за съответния месец, по предварително определена скала и системата на работа с предварително договаряне на цена на основни резервни части доказва, че е успешна и води до снижаване на разходите. Друга причина е, че в някои случаи читалището ползва услугите на местни фирми, най-често интернет доставчика в даденият район или ползват ИКТ специалиста на общината.

Анализът на данните от 2020 г. показва, че броят на хардуерните проблеми е в рамките на допустимото, с оглед на това, че техниката е във от всякакви гаранционни срокове:

- Дънна платка - 17 бр.
- Захранващ блок - 4 бр.
- Твърд диск - 4 бр.
- Рам памет - 10 бр.
- Суич - 1 бр.
- Батерия Биос - 8 бр.
- МФУ – 1 бр.

Преинсталация на софтуер и чистене на вируси – 62 бр. Бракувани са 4 бр. техника.

Кратко анкетно проучване, проведено пред –юни/юли 2020 г. показва, че от отговорите 509 читалищни библиотеки 75% заявяват, че компютрите са в добро състояние, а 13,9% заявяват, че имат неработещи компютри. По-сериозен се очертава проблемът с периферната техника – принтери и мултимедии, които не могат да бъдат ремонтирани поради липса на резервни части. През 2020 г., изтече срокът за софтуерна поддръжка на Windows 7 от Майкрософт. Въпреки, че всички библиотеки имат регистрация в ТехСуп България се оказа, че не са актуализирали версиите си в безплатния гратисен период. Бяха проведени разговори с ТехСуп България по отношение на преференциална цена за Windows 10 и от фирма Контракс АД тестваха как се държи Windows 10 на една компютърна конфигурация, и какви ъпгрейди ще са необходими, но до вземане на решение не се стигна, защото УС не беше убеден в разумността на едни такива мерки с оглед годините на производство на ИКТ оборудването и ситуацията с COVID19. Като по-рационално се възприе намирането на общо решение за поэтапна подмяна на оборудването в бъдеще.

2. Застъпничество за мрежата от обществени библиотеки

2.1. Национален форум „Библиотеките днес”

На 24 ноември 2020 г. се проведе 5-а поредна година Фондация „Глобални библиотеки – България” проведе Националния форум „Библиотеките днес” под надслов „Библиотеките: Умения и услуги за 21. век”. Поради променените условия на работа, свързани с COVID-19 пандемията, тази година форумът протече като хибридно събитие с ограничен брой лектори и панелисти на място в клуб „Перото” и други, които се включиха онлайн през платформата Zoom. Събитието беше излъчвано към мрежата от над 1000 библиотеки и други заинтересовани страни през Facebook страницата на фондацията.

Обществените библиотеки играят все по-важна роля в информационната епоха и са ключови посредници за равен достъп до информация, електронни услуги, култура, образование и учене през целия живот за всички граждани. Към участниците бяха отправени приветствия от г-жа Емилия Милкова, депутат и член на Комисията по културата и медиите от името на г-н Вежди Рашидов, председател на Комисията в 44-то Народно събрание. Получени бяха поздравителни адреси от еврокомисар Мария Габриел, министъра на културата Боил Банов и министъра на труда и социалната политика Деница Сачева. В посланията на всички се открояваше важната воля на библиотеките в дигиталното общество не само като опазващи, представящи и популяризиращи културното наследство, но и като важен фактор за достъп на гражданите до информация и знание за цифрово приобщаване на всички групи от населението.

Работата протече в три сесии като първата беше посветена на това как библиотеките се справят с новите условия на работа, продиктувани от COVID-19 кризата. Доц. д-р Марина Енчева, преподавател в УниБИТ и член на УС на ЕБЛИДА, запозна участниците с основни моменти от доклада на ЕБЛИДА за това как библиотеките в Европа се справят с COVID-19 предизвикателството, какви мерки са взети в различните

страни и какъв ефект са имали върху библиотечните служители и потребителите. След основните изводи от тази ситуация са:

- Ако библиотеките са центрове на общността, първият урок, който трябва да бъде научен е, че тази функция лесно може да бъде изгубена ако общностите спрат да циркулират.
- Използването на дигитални платформи с цел подобряване на библиотечните услуги трябва да бъде променяно с оглед на краткосрочната и дългосрочна визия на библиотеките.
- Библиотеките трябва да могат да отделят свързаността и технологиите.
- Библиотеките трябва да се фокусират върху целите за устойчиво развитие, изследователската и развойна дейност за да компенсират възможното свиване на бюджетите си поради намаляване на brutния вътрешен продукт.

Доц. д-р Венцислав Велев, съветник на Министъра на културата и член на УС на ФГББ, представи националните мерки за адаптиране на работата на културните институти и в частност на обществените библиотеки в условията на пандемия и извънредни мерки. Той очерта двете фази на действие, свързани с въвеждането на ограничителни мерки като първи етап до пълно затваряне с цел съхраняване живота и здравето на служители в библиотеките и на гражданите в цялост. През месец май след отварянето на библиотеките Министерството на културата отправя препоръки за мерки, свързани с работата в условията на извънредната епидемична обстановка за осигуряване на сигурността на служителите и потребителите, така че минимално да пострада осигуряването на свободен и равен достъп до информация, знание и култура за гражданите.

Темата за ролята на библиотеките в изпълнение на Целите за устойчиво развитие 2030, в контекста на проекта за Национална програма за развитие: България 2030 беше поставена на Форума на Фондация „Глобални библиотеки – България“ през миналата година. Надежда Груева, директор на Регионална библиотека „Захарий Княжески“ изтъкна, че една година по-късно, Програмата България 2030 вече е факт и текстът ѝ може да бъде намерен на официалната страница на Министерството на финансите. (одобрена с Решение № 33 на Министерския съвет от 20 януари 2020 г.)

От приемането на новия дневен ред на ООН библиотеките по света демонстрират своята увереност, че могат да подпомагат всеобхватното изпълнение на ЦУР. Въпреки, че глобалните цели за устойчиво развитие (ЦУР) на ООН са универсални, прилагането на национални стратегии за тяхното изпълнение, каквато е програмата България 2030, е отговорност на всяка отделна държава, от която се очаква да докладва за своя напредък при изпълнението на всяка цел. Основната мисия на библиотеките е да осигуряват достъп до информация и да изграждат умения тя да бъде ползвана от всеки. Това ги прави особено необходими за всички в дигиталния 21. век и правителството трябва да припознае библиотеките за реализирането на тази цел при разработването на годишните планове (твърдение, кореспондиращо пряко с темата на текущата конференция).

Втората сесия беше посветена на необходимите умения на библиотечните специалисти, да предоставят адекватни услуги в 21. век. Ключов елемент днес е достъпът до цифрово

съдържание. Доц. д-р Анета Дончева очерта текущото състояние на достъпа до дигитално съдържание и дигитални услуги в библиотеките като важна предпоставка за ефективно обслужване на потребителите. Тя подчерта, че темповете по създаване на дигитално съдържание са бавни, основните източници на финансиране са по проекти, което прави процесът на координация на усилията труден и отдалечава възможностите за изграждане на общ портал. Това затруднява библиотеките да обслужват ефективно потребителите, а потребителите губят много време в опитите си да достигнат до дигитално съдържание. По проучвания на ББИА и ФГББ само 3% от библиотеките разполагат с дигитализирани книги и 2% периодични издания. Необходима е държавна политика и ускорена дигитализация, за да се преодолее изоставането и да се осигури адекватен достъп и обслужване за потребителите.

Другите двама лектори се фокусираха върху уменията, които ще са необходими на библиотекарите в бъдеще. Доц. д-р Калина Иванова, директор на регионална библиотека „Петко Р. Славейков“ представи новите два профила за работа в библиотека, разработени по проект БИБЛИО след анализ на нуждите от обучения за библиотечните специалисти за пазара на труда в резултат на цифровата трансформация. Двата очертали се профила на работа са: „специалист комуникации и работа с общността“ и „отговорник по цифрова трансформация“. Те имат за цел да повишат цифровите умения на всички библиотечни специалисти до „междинно“ ниво във всички области на DigComp 2.1. Подобряването на цифровите и напречните умения, които притежават библиотечните специалисти ще помогне на сектора да премине в цифровата ера и да се научи да реагира на новите продукти, в резултат на постоянното развиващите се технологии. Доц. д-р Елица Лозанова- Белчева говори за важността на медийна и информационната грамотност като ключови трансверсални компетентности в 21 век, необходими за личностната и професионална реализация във всички сфери. Доц. Белчева обърна внимание, че информационната грамотност и медийната грамотност традиционно се разглеждат като отделни области. Днес стратегията на ЮНЕСКО обединява тези две области като комбиниран набор от компетенции (знания, умения и отношение), необходими за живота и работата днес и изтъкна, че овластяването на хората чрез медийна и информационна грамотност е важна предпоставка за насърчаване на равен достъп до информация и знания и насърчаване на свободни, независими медии, медиен плурализъм и информационни системи.

Д-р Димитрина Папагалска, преподавател в УНСС и член на Цифрова република, представи различни платформи за обучение и как те могат да бъдат използвани от една страна за обучение на обучители и за обучение на потребители. Тя представи пред участниците свои идеи, като акцентира на важността при избора на платформа и необходимостта да се следи за:

- Лесно достъпни ли са за всички заинтересовани лица в организацията и нейните партньори?
- Рентабилност на платформата и обвързване с очакваните резултати от процеса по електронизация.

- Можем ли да трансферираме това, което имаме в настоящата платформа в новоизбрана платформа?

Д-р Папагалска очерта и широките възможности за различен тип дейности, които дават различните платформи. Те могат да бъдат използвани не само за провеждане на онлайн обучения, но и за организиране на мероприятия, за планиране на работни календари с важни срокове, а също така и за дигитализиране/електронизиране на документите и информацията, с която работят.

Споделени бяха и първите опити на регионалните библиотеки в Монтана (организиране на обучения за библиотекари в извънредната ситуация като част от методичната дейност) и в Стара Загора (онлайн курсове по руски език на Руския център).

По темата за предлагането на електрони и аудио книги не само за покупка, но и за заемане чрез библиотеките, се проведе модерирана дискусия, водена от Спаска Тарандова, изпълнителен директор на ФГББ, с участие на издатели, библиотекари, юрист по авторско право и експерти. Своите гледни точки към променената ситуация и как библиотеки и издатели отговарят на новите потребности споделиха Велизара Добрева, председател на УС на АБК от издателство „Егмонт“; Ана Клисарска от сайта „Storytel“; Александър Петров от Библио.бг; Виктория Бисерова от издателство „Ентусиаст“ и Светлозар Желев, директор на Националния център за книгата към НДК. Библиотеките бяха представени от Камелия Конева от Американския център в Столична библиотека и Радка Калчева, директор на Регионална библиотека „Пенчо Славейков“ – Варна. За правната страна на въпроса говори Ана Лазарова, юрист по авторско право от Цифрова република, която каза, че от гледна точка на правото по сега действащото законодателство пречки няма за това библиотеките да предоставят достъп до електронни книги, а по скоро е въпрос на разбирателство между заинтересованите страни за осигуряване на технически решения за защита на творческия труд и за осигуряване на правата на читателите.

Участниците се обединиха около мнението, че по време на карантината ясно пролича нуждата от такава услуга и че нашата страна изостава значително в сравнение с други европейски страни. По време на форума се стартира процеса на дискусия по темата и страните са готови да участват в работни групи на заинтересованите страни към Министерство на културата в тази посока. ФГББ подготви и изпрати писмо до Министъра на културата с искане за създаване на работна група.

Форумът „Библиотеките днес“ проведен като хибридно събитие ангажира над 500 слушатели, а отделните сесии излъчвани през Facebook са достигали до над 15 000 души. Отделните сесии на Форума са качени и в YouTube профила на ФГББ.

Като реакция на темите повдигнати по време на Форума г-жа Спаска Тарандова участва в предаването Култура БГ по БНТ1 по темата за електронните книги и библиотеките.

2.2. Годишни награди на ФГББ

В периода септември-октомври 2020 г. се проведе четвъртата кампания за набиране на номинации за ФГББ Годишни награди на Фондация „Глобални библиотеки – България“. В рамките на кампанията библиотеки от страната, самите медии и други

заинтересовани страни имаха възможност да направят номинации в четири категории – за национална и регионална медия, за спомоществовател и за публична институция, които са допринесли за популяризиране на дейността на обществените библиотеки в страната, съдействали са или са спомогнали за реализирането на определени дейности, за разрешаване на определени проблеми или за достигане до нови публики и постигане на по-добри резултати.

Бяха получени 28 номинации. Съответно за категориите: *Регионална медия* бяха получени 14 номинации, за *Национална медия* – 1 номинации, за *Спомоществовател* – 10 номинации и за *Публична институция* 3 номинации. На конкурсен принцип петчленно жури в състав доц. Георги Лозанов (председател), проф. Владимир Атанасов, Георги Константинов, Марин Бодаков и Снежана Йовева определи победителите в отделните категории и подкатегории, съобразно Статута на наградите.

Наградите бяха връчени на 24 ноември 2020 в клуб „Перото” в рамките на **Националния форум „Библиотеките днес: Умения на 21. век”** при спазване на всички епидемиологични мерки.

В категория „**национална медия**“ носител е **вестник „Труд”** номинация на регионална библиотека „Любен Каравелов” гр. Русе за обективното, задълбочено и последователно отразяване на дейността на библиотеката като обществена институция, изпълняваща мисия по приобщаването на българските граждани към информационното общество и осигуряване на равен достъп до информация, култура, знание и услуги. Националната медия отразяваше целогодишно професионално и навременно дейността на русенската библиотека. В поредица от 11 материала журналистката Весела Ангелова отрази подготовката, провеждането и резултатите от състоялата се през септември VII Международна научна конференция „Еволюция срещу революция или за моделите на развитие”. Форумът събра в библиотеката над 100 учени от различни сфери от България и чужбина, които дискутираха моделите на развитие на отделния човек и човешката цивилизация.

В категория „**регионална медия**“ наградата получи **Телевизия Видин (ТВВ)** – номинация на регионална библиотека „Михалаки Георгиев” Видин. Двете организации са изградили успешно сътрудничество, благодарение на което от февруари 2020 година, като съвместна продукция на ТВВ и Регионалната библиотека „Михалаки Георгиев”, стартира предаването „Книга за компания”. Предаването е месечно, с продължителност 20 мин. и заема място в сегмента за култура, изкуство и образование. В „Книга за компания” участват директорът на Библиотеката и служители от различни отдели. По този начин зрителите научават повече за функциите и работата на съответния отдел. До този момент са засегнати теми като: литература за деца, четенето през лятото, интересите на учениците, предпочитанията между книги и филми, тематични книги, свързани с дискутирания въпрос и др.

В тази категория бяха получени 14 номинации - ТВВ Видин, вестник „Искра” Казанлък, Радио Русе, Информационен сайт Haskovo info, БНР – Радио Благоевград, Информационен сайт „Плевен за Плевен“, Информационно-новинарски сайт SmolyanNews, ТВ „Загора”, Вестник „100 вести” Габрово, БНР – радио Стара Загора.

В категорията „спомоществовател“ беше отличена американската фирма InMusicBrands – номинация на регионална библиотека „Любен Каравелов“ Русе. Фирмата дарява музикални инструменти на обща стойност 9 708 лв. за създаването на съвременна музикална стая. Благодарение на тяхната подкрепа библиотеката привлича младите хора с компактни кийборд и мастер кийборд, стейдж пиано, усилватели, духови контролери, електронни барабани, активни тонколони, грамофон, микрофони, слушалки, DJ контролен пулт висок клас, както и по-масови пособия за най-малките читатели и родителите им. Характерно за тези инструменти е, че могат да бъдат ползвани в тих режим на работа. Така останалите читатели не са смущавани и всеки ползва отдел „Изкуство“ за своите цели.

В рамките на периода за номиниране в тази категория са получени 10 номинации – Община „Биострой“ ЕООД гр. Благоевград; Пайп Систем АД гр. София, Движение „Северозапазване“ гр. Кула, Фондация „Лукойл“, Фондация „Хюсние Кяшиф“ гр. Джебел, „Кроношпан България“ ЕООД Велико Търново, InMusicBrands, Александър Тодоров – Мениджър за Genomed Bulgaria и за ТОП Дизайн, Благотворителна общност „ЧРЕЗ СПОРТ КЪМ ЗНАНИЕ“.

В категорията „публична институция“ носител на наградата е община Лясковец – номинация на народно читалище „Напредък-1870“ за успешно планиран и реализиран проект - Ремонт и обновяване на читалище „Напредък – 1870“ - гр. Лясковец, финансиран от Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 с обща стойност 435 776.17 лева. В резултат на проекта се подобрява и модернизира културната инфраструктура, като се съдейства за подобряване качеството на живот на територията на общината. С осъществените строително-ремонтни дейности, най-значимата културна институция в община Лясковец се превръща в модерен и притегателен център за местната общност. С цялостното обновяване на материално-техническата база, емблематичната сграда на читалището не само придоби съвременен облик, но и предоставя идеални условията за развитие на художествено-творческа, образователна, културно-информационна и библиотечна дейност. Осигурен бе и достъп на хора с увреждания до библиотечно-информационни и други културни услуги.

В тази категория са номинирани и община Благоевград и Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ гр. Пловдив.

Знакът на годишните награди е стилизирано пластично изображение, изработено от художника Павел Божемянов. Наградите нямат друго материално изражение освен художествения си знак.

2.3.Участие в национални и международни прояви

Заради ситуацията с COVID 19 пандемията много от планираните национални събития бяха отложени или се проведоха онлайн.

2.3.1. ALL Digital Week

Фондация „Глобални библиотеки – България“, като член на All Digital се включи за поредна година в Цифровата седмица (ALL DIGITAL WEEK), която се проведе в края на март 2020 при безпрецедентни обстоятелства в средата на пандемията COVID-19. Всички партньори работиха усилено, за да адаптират работата си и да предоставят

подкрепа на своите общности. Повечето от събитията се проведеха онлайн като много от тях са фокусирани върху учителите, за да им помагат да организират дистанционно обучение по най-ефективния начин при толкова много затворени училища. През 2020 фокусът беше върху следните теми:

- Застъпничество за ползите от учене през целия живот като условие за подобряване на цифровите умения
- Насърчаване на медийната грамотност и критичното мислене
- Изграждане на доверие в технологиите чрез развитие на киберсигурност и онлайн умения за безопасност
- Разработване на набор от умения за работната сила, засегната от дигиталната трансформация

ФГББ направи серия то постове във Facebook за медийната грамотност.

11-то издание на кампанията ALL DIGITAL Week беше подкрепено от Certiport и е в стратегическо партньорство с европейските организации: Lifelong Learning Platform, Europeana, Public Libraries 2030, CEPIS, и European Cybercrime Centre of Europol. Това е ежегодна кампания за повишаване на цифровата грамотност и използването на цифровите технологии и се провежда от центрове за компетентност, библиотеки, училища и неправителствени организации в цяла Европа.

2.3.2. XXX научна национална конференция „Библиотеките в дигиталната епоха”

Спаска Тарандова в съавторство с доц. д-р Анета Дончева, изследовател по проект БИБЛИО, представи доклад „Цифровата трансформация и библиотекарите: анализ на нуждите от нови знания и умения на пазара на труда в библиотечната сфера по проект БИБЛИО” на XXX национална научна конференция на Българската библиотечно-информационна асоциация на тема „Библиотеките – в дигиталната епоха”, която се проведе в гр. София на 15 и 16 октомври 2020 г. Конференцията беше пренасрочвана два пъти, а избраната тема се оказа изключително важна с оглед настъпилата ситуация с COVID19 пандемията. Представени бяха добри практики и споделени проблеми за това как различните видове библиотеки са се справили с опазването на живота и здравето на служителите и читатели през различните етапи и как са реагирали на кризисната ситуация. Изнесените на конференцията теоретични доклади, както резултати от проекти бяха свързани а актуални проблеми като автоматизация, дигитализация и интеграция на ресурсите в библиотеките и на предизвикателствата на дигиталното общество към компетентности на библиотечните специалисти и на потребителите. Все повече специалисти са обединени от разбирането, че библиотеките ще играят все по-голяма роля в подкрепа на образованието и на научните изследвания.

2.3.3. Европейска седмица на кодирането

От 10 до 26 октомври 2020 г. поради здравната обстановка организаторите на европейската седмица на програмирането /Code Week/ отправиха призив за провеждане на повече занимания онлайн в рамките на инициативата.

Фондация "Глобални библиотеки - България" разпространи информация до обществените библиотеки в страната за основните акценти на кампанията през 2020 г. при тези необичайни условия.

Тази година регионалните библиотеки във Враца, Габрово, Монтана, Силистра, Сливен и Смолян се включиха с различни прояви - демонстрираха занимателни игри с програмируема интерактивна играчка Bee Bot, проведоха уъркшопи по програмиране с роботчета Finch и онлайн ComixON в библиотеката за ученици. Проведоха се 21 занимания, в които участваха 255 ученици и възрастни.

Регионалните библиотеки от Варна и Враца се включиха на 8 октомври в традиционната интерактивна изложба „Генерация код: Роден в библиотеката”, която се организира от пет години от Public Libraries 2030 в Европейския парламент. Тази година събитието беше онлайн като представиха най-добрите иновативни програми и технически средства, които използват обществените библиотеки в ЕС. Проведена беше и онлайн застъпническа среща с представители на ЕП, на която се задаваха въпроси за политиките на ниво ЕС за библиотеки и тяхната роля в дигиталното общество. За предизвикателствата пред българските библиотеки и какви решения са възможни се включиха Ева Майдел и Спаска Тарандова.

2.3.4. Други кампании и участия

От 22 до 25 септември Фондация Progress от Румъния, организира онлайн конференция Осциру Library 2020, която привлече 750 участници от 25 държави с 95 лектори. Сред основните теми застъпени в презентациите и дискусиите бяха: обслужване на общностите по време на криза; партньорства за силни демокрации; активно гражданство в аналогов и цифров формат; тенденции в технологиите, които водят до овластяване на общностите; публични пространства и ангажираност на общността. Спаска Тарандова, изпълнителен директор участва в панел - Как библиотеките в страните от Източна Европа се справят с COVID19 предизвикателствата.

Активно участие взеха библиотекари и заинтересовани представители на НПО от Централна и Източна Европа, Кавказ, Черно море и Каспийско море, които активно работят по развитие на партньорства в рамките на Black Sea NGO Partnership. Изграждане на доверие един към друг и развитие на отношения с хора от различни сфери на живота може да допринесе за обогатяване на начина, по който развиваме иновациите в библиотеките за общностите е начин да допринесаме за обществото благополучие.

На 5–6 октомври 2020 г. Спаска Тарандова, Изпълнителен директор на ФГББ приветства участниците в Национална конференция под надслов „Децата, училището, книгите и библиотеката“, организирана от регионална библиотека „Пенчо Славейков“ и посветена на детското четене по повод 90-тата годишнина на Детски и средношколски комплекс на библиотеката. В основата на изнесените доклади и презентации бе темата за четенето и младата аудитория през погледа на писатели, журналисти, библиотекари, издатели, илюстратори, учители. Много от реализираните инициативи и програми са подкрепени от ФГББ чрез схемата за малки проекти, реализирана от Фондацията в периода 2016-2018 г.

На 7 и 8 октомври 2020 г. се проведе 13-годишната работна среща на ALL DIGITAL (ALL DIGITAL Summit), която тази година, както много други големи събития, се проведе като хибридно събитие: лично в Берлин и онлайн.

Тема на срещата беше „Компетенции за бъдещето“, а символичен домакин бяха германски членове - Helliwood, JOBLINGE и Фондация за цифрови възможности. Събитието се осъществи с подкрепата на германското министерство на икономиката и енергетиката.

Срещата на върха обединява представители на мрежи и организации, работещи за подобряване на цифровите умения на европейските граждани. Поради пандемията COVID-19, ние

ALL DIGITAL Summit 2020 ще има ключови говорители и отделните панели засегнаха теми като:

- Преход към версия 2.2 на DigComp
- Бъдещето на цифровите центрове за компетентност
- Признание на цифрови сертификати за компетентност в Европа
- Уроци, научени по време на Covid-19

От страна на ФГББ участваха Спаска Тарандова, изпълнителен директор и Свилен Тозев, експерт „Изпълнение и контрол на проекта“.

В рамките на срещата се даде гласност на платформата Square Square, резултат от проект „Crowddreaming: Младежта съвместно създава дигитална култура - CDDC. Целта на този проект по Еразъм + е да разпространи и разшири на европейско ниво добрите практики „Crowddreaming“ в областта на валоризацията на цифровото културно наследство като средство за приобщаващо образование и за популяризиране на европейските ценности сред младите хора.

На 4 и 5 ноември Спаска Тарандова, изпълнителен директор участва в работна среща на Българската платформа за международно развитие, на която ФГББ е член за изработване на нова стратегическа рамка на Платформата за следващите 5 години. В рамките на срещата беше обсъдена и Националната стратегия България 2030, изготвена от Министерство на външните работи по кои теми и как може да си сътрудничат отделните организации -партньори.

Доц. д-р Венцислав Велев, Председател на УС участва с доклад в XIX-та национална научна конференция с международно участие „Библиотеки – четене – комуникации“, организирано от регионална библиотека “Петко Р. Славейков” на 17-18 ноември 2020 г., в гр. Велико Търново.

Конференцията „Библиотеки – четене – комуникации “ има своята дългогодишна история и е утвърден формат за среща на библиотечни специалисти от различни видове библиотеки и обхваща теми в областта на библиотечни и информационни науки, книгознание, литературна история, печатни комуникации и медии. През 2020 г. тя беше посветена на стратегии и партньорства между архиви, библиотеки и музеи за опазване и достъп на културно-историческото наследство.

Спаска Тарандова, изпълнителен директор на 1 декември 2020 участва с презентация за опита на ФГББ в различни форми за продължаващо образование на библиотекари в рамките на онлайн дискуссионна кръгла маса на тема „Образователни функции на институциите на паметта (библиотеки, музеи, архиви)“, организирана от Катедра "Библиотекознание, научна информация и културна политика" на Софийския университет "Св. Климент Охридски".

На 21 декември 2020 Спаска Тарандова, изпълнителен директор участва като основен говорител по покана на M S Swaminathan Research Foundation (Индия) в онлайн среща на INELI India and South Asia programme с презентация за опита на България в реализирането на инициативи за „зелени библиотеки” в контекста на Целите на ООН за устойчиво развитие 2030.

По покана на библиотеката НЧ „Съзнание 1927” с. Долни Вадин, област Враца, Спаска Тарандова, се включи в онлайн четенето на 2 април – международният ден на детската книга, с което се постави началото на Маратона на четенето през 2020 г., проведен изцяло онлайн в цялата страна през сайтовете, фейсбук страници и youtube каналите на библиотеките. Г-жа Тарандова участва и в инициативата на библиотеката при НЧ "Развитие -1873" гр. Пещера „Четем на български език” в навечерието на коледните и новогодишни празници.

Членове на оперативния екип участваха и в редица други онлайн срещи, организирани от министерства, агенции, партньорски и сродни организации по теми, които работи или имат потенциал за бъдещо развитие и съвпадат с целите на ФГББ.

3. Развитие на капацитета на ФГББ и мрежата от обществени библиотеки чрез проекта дейност

3.1. Проект „БИБЛИО – повишаване на дигиталните умения и компетентности на библиотекарите в Европа“

От края на 2019 г. ФГББ е партньор по проект БИБЛИО. Цел на проекта: да се справи с разликата в уменията в библиотечния сектор в новата цифрова среда като анализира нуждите, разработи и тества нова обучителна програма за VET доставчици, която ще е съобразена с ниво 5 на Европейската квалификационна рамка/ European Qualifications Framework (EQF).

Проектът Biblio обединява 10 партньори от пет държави. Партньорството включва секторни организации - национални и международни библиотечни мрежи и организации; VET доставчици /ЦПО/, университет и две европейски мрежи в областта на цифровите умения и библиотечните специалисти. Проектът е финансиран по Програма Еразъм + КА2 / Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики (Sector Skills Alliance) и е с продължителност 36 месеца.

Проектът е насочен към библиотечните специалисти и безработните в библиотечния сектор, като предлага възможност след повишаване на цифровите и меките умения да се предоставят иновативни услуги за потребителите.

Работата по проекта и структурирана в 6 работни пакета. През 2020 г. екипът по проекта работи по следните дейности:

- Проучване на нуждите от обучения за библиотечните специалисти за пазара на труда в резултат на цифровата трансформация /Работен пакет 2/.
- Определяне основни компетентности съобразно DigComp и EntreComp за 2 основни профила за работа идентифициране в проучването /Работен пакет 3/.
- Определяне на основните обучителни модули съгласно DigComp и EntreComp за конфигуриране в платформата MOOC /Работен пакет 4/.
- Популяризиране на проекта /Работен пакет 6/.

Проучване на нуждите от обучения за библиотечните специалисти за пазара на труда в резултат на цифровата трансформация приключи през 2020 г. Това беше дейност, която ФГББ беше основно ангажирана, заедно с колегите от Гърция, Италия и Латвия при водещата роля на Публични библиотеки 2030, която обобщи националните резултати с общ доклад, отнасящ се за библиотечната професията в Европа.

Изследователските дейности по проекта имаха за цел да идентифицират нуждите от обучение в европейския библиотечен сектор по отношение на цифровите и напречните компетенции, за да помогнат на сектора да премине в цифровата ера и да се възползва от наличните днес технологии за подобряване на съществуващите услуги и разработване на нови. По време на изследователските дейности беше използван холистичен подход за идентифициране на различни перспективи, съчетаващи качествени и количествени методологии.

В работния пакет бяха проведени четири различни дейности: кабинетно проучване, онлайн проучване на потребностите от обучение, дълбочинни интервюта с

библиотечни специалисти и интервюта за идентифициране на добри практики с предоставящите ПОО институции и организации. Всеки раздел от доклада изследва националните резултати и прави сравнителен анализ.

Въз основа на резултатите от извършените изследователски дейности са разработени два различни профила на работа: „**специалист комуникации и работа с общността**” и „**отговорник по цифрова трансформация**”. По време на изследователските дейности библиотечните специалисти посочиха необходимостта от комуникационни умения, за да общуват с общността и формират ангажираност и цифрови умения за работа. Очерталите се в този доклад профили на работа на основата на информацията от комплексното изследване, налагат създаването на два профила към момента, които отговарят на ключовите нужди от умения и от обучение, идентифицирани в изследването – проучване на нуждите на общността и комуникацията за улесняване на общността и дигитализация и техническа поддръжка. Те имат за цел да повишат цифровите умения на всички библиотечни специалисти до „междинно“ ниво във всички области на DigComp 2.1. Подобряването на цифровите и напречните умения, които притежават библиотечните специалисти ще помогне на сектора да премине в цифровата ера и да се научи да реагира на новите продукти, в резултат на постоянното развитие на технологиите.

Дейностите по проекта през 2020 г. се популяризираха през сайта и фейсбук страницата на ФГББ, с доклади на конференции, публикации в професионални списания и представяни на семинари на библиотекари.

Проектът има и самостоятелен сайт <https://www.biblio-project.eu/>, за който също се подготвят материали от страна на ФГББ съгласно утвърдения план.

3.2. Проект „Писмени съкровища по Долен Дунав”

От края на 2018 г. Фондация „Глобални библиотеки - България“ е водещ партньор по проект „Писмените Съкровища на Долен Дунав“ (The Written Treasures of Lower Danube - TWTLD), финансиран по програма INTERREG VA RO-BG“. Участват още : Окръжна библиотека „Александру и Аристя Аман“ – Долж, гр. Крайова (Румъния), Регионалната Библиотека „Любен Каравелов“ гр. Русе Целта на проекта е насърчаване на съвместното съхранение, опазване, популяризиране и развитие на писменото културно наследство на трансграничния регион чрез разнообразяване на туристическите услуги и развитие на литературния туризъм като основен фактор за използване и експлоатация на общи предимства и потенциал. Специфичните цели включват създаване на нов интегриран туристически продукт „Трансгранична дестинация за литературен туризъм Долен Дунав“, както и дейности по изграждане на трансгранична партньорска мрежа и повишаване на капацитета ѝ за съвместно стратегическо планиране, управление и устойчиво развитие на Долен Дунав.

2020 година беше трудна за проекта, предвид развитието на пандемията от COVID-19 и мерките насочени към нейното ограничаване. Преди всичко, цялото оперативно управление на проекта, в това число срещите между партньорите и направляващия

борд, преминаха към онлайн формат. В един период от време, за кратко, нямаше комуникация с румънските партньори, поради пълната карантина наложена в района, както и поради това, че членовете на екипа бяха болни и под карантина. Въпреки тези трудности основните дейности по проекта бяха реализирани и където беше нужно се стигна до адаптиране на подхода – извършване на дейности дистанционно и онлайн по отношение на проучвания и дискусии. Между успешно приключилите дейности през 2020 трябва да се споменат следните:

Изработване на Стратегия за развитие на дестинацията на литературен туризъм „Трансгранична дестинация за литературен туризъм Долен Дунав“, предшествана от две проучвания на заинтересованите страни;

Изработване на маркетингова стратегия и план за популяризиране на туристическата дестинация;

Изработване и одобряване от партньорите на туристически маршрути и пакети свързани с транс-граничната дестинация Долен Дунав, като обект за литературен туризъм;

Дигитализиране на над 400 000 страници литературни източници с новозакупеното и доставено оборудване от двете библиотеки в Русе и Крайова;

Идентифициране на членовете на бъдещата Мрежа от заинтересовани страни, чрез провеждане на проучвания на техните нагласи и потенциал.

В същото време имаше дейности, които определено бяха възпрепятствани от обстановката в района и наложените мерки за ограничаване на събиранията и пътуванията. Такива са двата литературни фестивала, които по план трябва да демонстрират постигнатото по проекта и да привлекат туристи от региона и Европа, които имат интереси в областта на литературата. Невъзможността да бъдат проведени тези масови събития, доведе до вземането на решение за удължаване на проекта до юни 2021, когато се предполага, че биха могли да се проведат под една или друга форма. Като заслуга на водещия партньор – ръководството и екипът на ФГББ- може да се счита това, че проектът беше успешно удължен при запазване на финансовите параметри по него.

Предстоящи в рамките на реализацията на проекта са провеждане на двата литературни фестивала, активизиране на мрежата от заинтересовани страни и провеждане на медийна кампания за популяризиране на сайта на проекта, представляващ платформа за споделяне на постигнатите резултати по него и възможностите за литературен туризъм в региона.

3.3. Проект „Финансова грамотност чрез обществените библиотеки

От месец декември 2018 г. Фондация „Глобални библиотеки - България“ изпълнява проект за насърчаване на финансовата грамотност „Финансова грамотност чрез обществените библиотеки“ (“**Financial literacy through Public libraries**”), финансиран по програма Еразъм+. Проектът FINLIT има за своя основна цел да повиши нивото на финансова грамотност на възрастните хора, използвайки нов подход и огромния потенциал на обществените библиотеки като центрове за неформално образование и

учене през целия живот. В рамките на проекта е разработена обучителна програма за библиотекари и за потребители на библиотечни услуги. Проектът ще даде нови умения и знания на библиотекарите, които ежедневно обучават възрастни хора в своите библиотеки. Възрастовата група 50+ години се нуждае от допълнителна подкрепа в бързо променящата се и твърде сложна съвременна финансова среда, в която финансовите продукти и услуги стават все по-многобройни, по-сложни и по-рискови.

ФГББ изпълнява проекта в партньорство с Фондация за развитие на информационното общество (FRSI) водеща организация, Варшава, Полша, Национална библиотека на Словения – Любляна (NUK), Регионална библиотека „Овид Денсусиану“ – Дева, Румъния.

През 2020 г. в рамките на проекта са реализирани следните дейности:

1. Разработена е обучителна програма за обучители по финансова грамотност (библиотекари):

- преведен и адаптиран на български език сценарий за онлайн курсове за обучение на възрастни;
- разработен онлайн курс на платформата в 5 модула и на 5 езика;
- разработени 4 сценария за уебинари на 5 езика – общо 20 сценария;
- разработен сценарий за присъствени обучения, преведени и адаптирани на български език учебни ресурси;
- разработени учебни курсове с материали за присъствено обучение на платформата – на 5 езика;

2. Разработване на обучителна програма за потребители (50+):

- създадено учебно съдържание в две нива:

Ниво начинаещи с 6 модула: Финансово планиране и личен бюджет; Финансовата система; Кредити и заеми; Защита на потребителите на финансови услуги; Национална банка – само на полски и румънски език

Ниво напреднали с 6 модула: Онлайн банкиране; Пазаруване онлайн; Сигурност при финансови операции онлайн; Спестяване и инвестиране; Наследство; Пенсиониране и допълнителни доходи

Съдържанието е адаптирано спрямо българската финансова система.

Създадени са учебни сценарии за провеждане на обученията в библиотеките – общо 46 сценария на 5 езика и е разработена програма за пилотно тестване.

Конфигурирана е онлайн платформа за обучение по финансова грамотност - <https://finlit.eu/edu/> с 5 езикови версии на платформата. Конфигурирани са 8 курса, 46 модула, на 5 езика. Извършени са предварителни тестове на платформата. Предвидени са публикации в секция за новини и събития с информация от всяка страна-партньор. През декември 2020 се проведена онлайн международна работна среща по проекта с участието на представители на българския екип. Предстои пилотното обучение на библиотекари и потребители. В България пилотното обучение се извърши от

регионална библиотека „Любен Каравелов” с библиотекарите от Русенска област. Библиотеката има опит в областта на финансовата грамотност от 2013 г.

Проектът трябва да приключи юни 2021 г., но се очаква минимално увеличение с 3 мес. заради ковид ситуацията.

3.4. Проект „Обучение за бъдещето

От края на 2019 г. Фондация „Глобални библиотеки - България“ е партньор по проект „Обучение за бъдещето” (“TEACH FOR FUTURE”), финансиран по програма Еразъм+, КА2. Проектът цели създаване на условия за образователна трансформация на възрастни чрез иновации, технологии и предприемачество чрез развитие на центрове на „върхови постижения”, изграждане на транснационална мрежа от обучители и разработване на иновативни обучителни програми.

Проектът е с продължителност от 30 месеца 11/2019-04/2020 с водещ партньор е ANBPR- Румъния и партньори HERITAGE – Гърция и ФГББ. Поради затрудненията в реализирането на дейностите, свързани с COVID19 пандемията срокът на изпълнение е удължен до м.август 2022 г.

Работата през изминалата година беше съпътствана от редица трудности, следствие породилите се от пандемията обстоятелства. Наложил се режим на изчакване, което доведе до отлагане на дейностите, които бяха свързани със срещи на екипа и обученията на обучители.

Положителен ефект за относително нормалното протичане на изпълнението на проекта имаше организираната през м. януари 2020 г. от водещият партньор ANBPR- Румъния стартираща среща на екипите от трите страни. Това даде възможност на участниците да се опознаят и уточнят детайлите. В оперативен порядък след срещата партньорът от Гърция – Future Libraries изрази желание да излезе от проекта и след съответните постъпки пред румънската агенция беше заменен от HERITAGE (Гърция) – неправителствена организация с голям опит в разработването на обучителни ресурси и в провеждането на обученията.

Основни дейности, в които бяха насочени усилията на партньорите и ФГББ през 2020 г. беше създаването на транснационална и много секторна мрежа от 10 фасилитатора със смесени компетенции.

Разработване на обучителна програма и обучителни материали по ИКТ; Управление на иновациите и мрежово сътрудничество; Предприемачество и лидерство.

Създаване на три центъра за върхови постижения /технологични хъбове/, по един във всяка страна партньор.

В центровете за върхови постижения е предвидено да се обучат 70 възрастни и да се проведат три смесени международни обучения за 30 участника /менторски кампуси/. В тази връзка ФГББ прецени условията в библиотеките като материално техническа база и географски положение и след консултации в УС се реши да се покани регионална библиотека "Михалаки Георгиев" от град Видин. В библиотеката е инсталиран 3D принтер, закупен по проекта, а ИКТ специалистът на библиотеката участва в разработването на материалите по ИКТ.

Между партньорите се поддържа постоянна комуникация по имейл. Водещият партньор консултира ситуацията с Агенцията, координираща Еразъм+ в Румъния текущо.

На 18 декември 2020 г. предвидената партньорска среща в Гърция се проведе онлайн. На тази работна среща бе направен анализ на изминалата година и трудностите свързани с пандемията, както и невъзможността да се проведат обученията на учителите. На тази работна среща се взе решение те да се проведат онлайн през 2021 г. Предстоят нови консултации в управляващата агенция по отношение начина на организация и провеждане на обученията на възрастни и менторските кампуси. Онлайн формата на комуникация за провеждане на всички дейности се очертава като единствено възможно решение за изпълнение на дейностите по проекта към момента. Това ще наложи промяна и актуализация на бюджета и графика за изпълнение.

3.5. Проект „Get your facts straight”

През 2020 г. приключи работата по проект „Get your facts straight!” (Медийна грамотност в семейството) по Програма Media Literacy for All, съфинансирана от Европейската комисия. Проектът се изпълняваше в периода 15/07/2019 – 31/08/2020.

Целта на проекта беше да се проведе обучение за медийна грамотност с фокус върху социалните мрежи на ученици и младежи от социално и икономически неравностойно положение, както и на техните родители и/или баби и дядовци.

Основни реализирани дейности:

- Събиране и анализ на съществуващи образователни материали и най-добри практики по темата в страните партньори по проекта;
- Разработване на методология, учебна програма и наръчник за обучение по медийна грамотност, фокусиран върху дезинформация и фалшиви новини с фокус върху социалните мрежи;
- Разработване на отделни модули за ученици и родители (5 часа за всяка целева група и 5 часа съвместно обучение);
- Обучение на 14 учители/обучители от 7 държави;
- Тестване на програмата за обучение с 250 души от неравностойно положение в 7 държави (20 ученици и 20 родители от държава)
- Провеждане на кратки обучения и популяризиране на разработените ресурси по време на ALL DIGITAL Week (Европейска седмица на медийната грамотност 2020);

На 10 и 11 март 2020 г. в Брюксел се проведе стартиращо събитие „Разяснете фактите си!“ с цел провеждане на общоевропейска кампания за повишаване на осведомеността за проекта в рамките на планираната за края на март годишна кампания „Всички цифрови” на All Digital.

С поэтапното въвеждане на карантин от март 2020 г. част от планираните дейности, свързани с обученията и информационни събития трябваше да бъдат адаптирани, съгласно националните мерки и на ниво ЕС по отношение на COVID 19 пандемията.

След съгласуване на промените в начина на изпълнение на дейностите с Европейската комисия обученията се проведеха онлайн през различни платформи и с разширяване на целевите групи. ФГББ единствена успя да запази целевите групи, благодарение на усилията на един от обучителите – Десислава Огнянова, заместник директор на училището 128 СУ „Алберт Айнщайн”, ръководството оказва съдействие и успяхме да осигурим младежи и родители, които проявяват интерес към темата и желаят да се включат в обученията. Обученията се проведеха през месец април като за учениците се ползваше платформата Microsoft Teams, използвана от училището, а на родителите в Zoom. Целевите групи се запознаха с дезинформацията и фалшивите новини в платформите на социалните медии. Промяната в медийната среда, преминаването от традиционни медии като печатни издания, телевизия, радио към свръх комуникация в социалните мрежи ни прави уязвими при създаването и разпространението на фалшиви новини. Чрез множество примери, участниците разбраха, че “аз го прочетох в интернет” не е равносилно на вярна, достоверна информация. Всички се обединиха около разбирането, че трябва да бъдем много отговорни, когато харесваме и споделяме публикации. Статистиката показва, че 80% от ползвателите на социалните мрежи четат само заглавието и така неволно може да мултиплицират некоректна или лъжлива информация. Бяха коментирани различните чат приложения, тяхната сигурност и защо родителите ползват едни, а децата други. За всички стана ясно, че твърдението “децата се оправят добре с технологиите” не означава, че са медийно грамотни и ролята на родителите е много важна. Съвместните обучения на родителите и деца се проведе в Zoom и семействата представиха свои проекти за фалшиви и подвеждащи новини, и съобщения, които водят до дезинформация.

Финалните тестове и обобщените обратни връзки в края на проекта показват повишена информираност и ниво на разбиране, и нараснали умения за разпознаване на дезинформацията и фалшивите новини. На 10 юли 2020 г. успяхме заведем в 128 СУ „Алберт Айнщайн” среща на живо и да връчим сертификатите за преминало обучение по медийна грамотност на по-голяма част от участниците в обученията.

Проведената информационна кампания по проекта във фейсбук страницата на Фондацията достигна до 358 870 уникални потребители с 1 085415 импресии на възраст от 14 до 55 г. в цялата страна.

Разработените в рамките на проекта методология, учебна програма и наръчник за обучители са преведени на български език и са качени на обучителната платформа на ФГББ за всички библиотекари, които са преминали обучения по медийна грамотност, чувстват се уверени и искат да провеждат такъв тип обучения.

ФГББ изпълни проекта в партньорство с още 8 организации : All Digital (водещ партньор), Белгия; Centre of Technical Culture Рижка, Хърватия; Fundatia EOS – Educating for an Open Society, Румъния; Stiftung Digitale Chancen (Digital Opportunities Foundation) от германия; European Association for Viewers Interests (EAVI), Белгия; Colectiv sccl, Барселона, Испания; Ventspils Digital Centre, Рига, Латвия; Open Group Societa' Cooperativa Sociale Onlus, Италия.

Заклучение

2020 г. беше за фондация „Глобални библиотеки – България” една различна година, белязана от всички промени и ограничения, които наложи COVID 19 пандемията. Ние успешно адаптирахме нашата работа като ограничихме или отложихме превеждането на планирани дейности, които наложените ограничителни мерки не позволяваха. Работата по проекти се изпълняваше в постоянна комуникация с партньорите и в координация с управляващите органи.

През 2020 г. ФГББ успешно проведе за първи път като хибридно събитие националния форум „Библиотеките днес”. Резултати от проследяване на различните сесии на форума и излъчването на Годишните награди на ФГББ онлайн показва, че фондацията разширява своята популярност и достига до все повече заинтересовани страни.

ФГББ продължи да поддържа ИКТ оборудването в читалищните библиотеки. Необходимо е да се потърси решение за подмяна на техниката и осигуряване на безплатен WiFi във всички обществени библиотеки. Това ще разшири кръга от потребители и ще привлече повече млади хора.

ФГББ все по-успешно работи по проекти, насочени не само към библиотечните специалисти, но и към техните целеви групи. Преминаването в онлайн режим на работа може да се наложи като трайна тенденция и затова надграждането на онлайн обучителната платформа с ресурси за библиотекари трябва да продължи и да се разшири.

Това налага да се изработи ясна политика по привличането на допълнителни експерти, които да осигуряват успешното изпълнение на проектите и включване в нови.

Членството на организацията в международни и национални мрежи със сходни интереси се отразява много положително за определяне на бъдещите насоки в работата на ФГББ. Фондацията е търсен партньор за участие в кампании и проекти. ФГББ присъства успешно на национални и международни форуми, свързани с библиотеки, образованието и цифровият дневен ред.